

THEATERDECORS ONTWERPEN | SCENOGRAFIE

Ruimtevaarders - Scenografie voor de voorstelling 'KINGDOM'

Het theaterdecor speelt een belangrijke rol in de ervaring van de acteurs en de toeschouwers. Het bestaat uit elementen die enerzijds de **fysieke speelruimte van de voorstelling bepalen**, en anderzijds **visueel een betekenis geven aan de ruimte** (waar speelt het verhaal zich af) **en aan de tijd** (op welk moment van de dag/jaar). Een decor kan heel abstract, maar ook heel figuratief zijn.

Het decor kan bestaan uit verschillende **elementen**: muren of gordijnen die ruimtes afbakenen, meubels, planten ... Voor kleinere objecten, zoals een deken, een telefoon of een fotokader is er soms een aparte rekwisiteur, maar soms worden deze ook door de decorontwerper of costumière voorzien. Het decor hangt daarnaast heel nauw samen met het licht, het geluid en de tijd.

Het proces van decorontwerp

Decors worden ontworpen door **decorontwerpers of scenografen**, in nauw **overleg** met de opdrachtgever, regisseur, costumière, techniekers en andere betrokkenen zoals de acteurs en eventuele muzikanten.

Voordat een scenograaf aan het effectieve ontwerp begint, gaat hij in gesprek met de regisseur, leest hij het script en verdiept hij zich in het onderwerp van de voorstelling. Vervolgens bepaalt de scenograaf wat er allemaal gebouwd moet worden. Hierbij moet hij rekening houden met verschillende elementen: de inhoud van het verhaal, het aantal scènes, de plaatsing van de acteurs en de grootte van de zaal. Daarnaast zijn brandveiligheid en transport erg belangrijk.

Op basis van deze informatie, maakt de scenograaf een **moodboard**. Aan de hand van deze collage van beelden, kan hij de sfeer en het kleurenpalet van het decor visueel weergeven. De volgende stap is het maken van **schetsen**. Deze kunnen met de hand gemaakt worden of op de computer. Op de computer kan er zowel in 2D als in 3D gewerkt worden.

Naarmate het decor meer vorm krijgt, kan de scenograaf ook een **maquette** maken. Daarvoor heeft hij onder andere grijs karton, papier en lijm nodig. Scenografen hebben vaak ook een groot arsenaal aan kleine plasticjes en meubels op verschillende schalen. Sommigen hebben zelfs lichten op schaal om te testen hoe het licht en het decor samengaan. Anderen testen dit op de computer.

Wanneer het ontwerp na veel overleg klaar is, gaan de **decorbouwers** hiermee aan de slag. Ook tijdens het bouwen wordt de scenograaf nauw betrokken. De constructie evolueert nog verder tijdens het bouwen, het licht in een theaterzaal is heel anders en tijdens repetities kan er ook nog veel veranderen.

Materiaalkeuze

De keuze van het materiaal waaruit het decor bestaat is afhankelijk van het ontwerp: Welke sfeer wil je uitstralen? Moet een muur er bijvoorbeeld uitzien als een bakstenen muur? Welk materiaal kan je dan best gebruiken om bakstenen na te bootsen?

Over het algemeen moet het decor zo licht mogelijk, makkelijk demonteerbaar en transporteerbaar zijn. De basis van het decor bestaat

meestal uit licht hout en ook uit staal voor grotere producties. Dat wordt afgewerkt met stoffen, verf en ander materiaal.

Opleiding tot scenograaf

Karolien De Schepper en Christophe Engels werken samen als scenografen onder de naam 'Ruimtevaarders'. Zij is architecte, hij is opgeleid als beeldend kunstenaar 3D/Multimediale Vormgeving. Na een aantal jaar in het werkveld, besloten ze om vanuit hun passie voor theater de opleiding theatervormgeving PoPoK te volgen. Sinds hun eerste gezamenlijke opdracht voor Het Theaterfestival 2008, werken ze samen aan projecten in binnen- en buitenland. Omdat ze elk een andere vooropleiding hebben, werken ze elk vanuit een andere insteek. Dat zorgt voor een fijne samenwerking.

De opleiding PoPoK bestaat ondertussen niet meer, maar er zijn wel andere scholen waar je een opleiding scenografie kan volgen, zoals aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen, La Cambre in Brussel en de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

INZENDER

Christophe Engels
Ruimtevaarders
<http://www.ruimtevaarders.be/rv/home/>

LOCATIE

Wereldwijd

THEMA

Muziek en podiumkunsten
Ambacht, vakmanschap en techniek

TREFWOORD

[#theater](#) [#vakmanschap](#)